

5

„ZŁOTE KŁOSY”; 1991, OLEJ NA PŁÓTNIE, 100 x 114

6

JOLANTA NIKT
55-035 Oborniki Śl.
ul. 1-go Maja 10

1

BWA

Biuro Wystaw Artystycznych
w Jeleniej Górze
ul. 15 Grudnia 8, tel. 266-69

WRZESIEŃ 1992

**JOLANTA
NIKT**

JOLANTA NIKT — malarstwo

Malarstwo Jolanty Nikt jest poetyckie i surrealistyczne. Poetyka tych obrazów o atmosferze trochę jak ze snu i bajki zawiera się zarówno w stwarzaniu nastrojów przedmiotami, postaciami, fragmentami rzeczywistości budzącymi wiele skojarzeń jak i w operowaniu barwą, której znaczenie w obrazie jest najważniejsze.

Świat wyobraźni Jolanty, w którym pojawiają się zwierzęta, ptaki, rośliny, przedmioty, czasem fragmenty architektury, ludzie lub tylko ręce czy głowy — zawsze na neutralnym malarskim tle — to świat trochę tajemniczy, pełen baśniowej niezwykłości, w którym przedmioty żyją własnym życiem, z głów wyrastają liście stając się symbolem myśli, marzeń i nastrojów.

Symbolika, ulotna metafora, czasem delikatny żart — to cechy tego bardzo poetyckiego malarstwa. Nie ma tu silniejszej ekspresji, nie dzieją się żadne dramaty, choć czasem przebija nuta melancholii. Jest za to wiele pogody i wewnętrznego ciepła, delikatności i dziecięcej prostoty.

Patrząc na to malarstwo nie raz nasuwają się porównania ze sztuką dzieci, ze sztuką ludową, z twórczością artystów nieprofesjonalnych. A także z surrealizmem. Zestawienie form na obrazie dokonuje się na zasadzie swobodnej gry skojarzeń, pozornie paradoksalnych zderzeń rejestrujących działanie podświadomości — tak jak działo się to w malarstwie nadrealistycznym lat międzywojennych.

Ten surrealizm swoich obrazów ujawnia Jolanta z całą siłą dołączając do tego świadome prymitywizowanie związane z fascynacją sztuką ludową — jej bezpośredniością w wyrażaniu treści formą.

I znów — nie jest to uleganie modzie, lecz wynik zbliżenia postaw: w sztuce ludowej widzi artystka szczerą uczuć i prostotę w wyrażaniu myśli, pewną czystość, która jest też cechą jej własnej psychiki.

Jest także w malarstwie Jolanty fascynacja orientalizmem i magią — znów cechy świata wyobraźni dziecięcej, który wydaje się być jej tak bliski.

Takimi są zwłaszcza ostatnie jej prace („Złote naczynie na żar”, „Wszystko tam było ze złota”, „Złote naczynia pełne wonności”) baśniowo-surrealistyczne, nastrojowe, pełne tajemnic — jak bajki z tysiąca i jednej nocy.

Jest jeszcze inny nurt w malarstwie Jolanty Nikt. Są to obrazy ukazujące zbiór przedmiotów mówiących o konkretnej czynności wykonywanej przez człowieka

(np. „Ślusarstwo”, „Kowalstwo”, „Stolarstwo”). Przedmioty te ułożone są obok i jednocześnie jakby izolowane od siebie przestrzenią, na której się znajdują.

Obrazy te — to znów nawiązanie do wyobraźni ludowej, a także dalekie echo twórczości Piotra Brueghela z jego takimi dziełami, jak „Przysłowia” czy „Gry dziecięce” będącymi dosłownym wyliczeniem tych przysłów i gier.

W swoich obrazach Jolanta zbliża się do myślenia czysto abstrakcyjnego. Przedmioty na nich nie mają właściwie żadnego innego znaczenia, jak tylko malarskie: są elementami formy na płaszczyźnie obrazu, są nośnikami koloru i czasem pewnej materialności (np. realistyczne lśnienie namalowanych łyżek czy noży) w zderzeniu z barwami tła.

Interesuje artystkę czysta kompozycja malarska, obrazy te to: „... pretekst do malowania, pretekst do rozwiązań kolorystycznych, fascynacja przedmiotem, swobodne przepływanie koloru obok przedmiotów, ślad pędzla, płaskość przenikająca się z przestrzennością...” — jak mówi sama autorka.

Obrazy te harmonizowane są zawsze ogólną tonacją barwną, chłodną lub ciepłą, na której szybka praca pędzla tworzy drgającą fakturę.

Sam jednak fakt, że nie są to obrazy abstrakcyjne, lecz konkretne, bardzo zwyczajne przedmioty przenoszone w abstrakcję włącza te obrazy w ogólny nurt poetyckiego malarstwa Jolanty Nikt.

We wszystkich obrazach jest Jolanta przede wszystkim kolorystką. Kolor jest najistotniejszym czynnikiem jej malarstwa, jest tym elementem formy, który scala w jedno wszystkie inne. Kolor tworzy nastrój, wycisza lub wzmacnia emocjonalne działanie elementów pozostałych.

W obrazach Jolanty Nikt najczęściej dominuje jedna, wiodąca tonacja barwna, której podporządkowane są i zgrane z nią inne odcienie i kolory. Czasem barwy położone są płynnie i delikatnie falują odcieniami, a czasem drgają kilkoma tonacjami w szybkich, drobnych pociągnięciach pędzla tworzących wyraźną fakturę. Niekiedy jarzą się żywymi kolorami, gdzie indziej tworzą harmonię spokojną i chłodną.

Wrażliwość na kolor, kontynuowanie dobrych tradycji kolorystycznych polskiego malarstwa — to cecha, którą wyniosła Jolanta Nikt z wrocławskiej Uczelni Plastycznej, wpływ znakomitych profesorów: Andrzeja Klimczaka-Dobrzanieckiego i Józefa Hałasa, a także innych polskich kolorystów, z których Eugeniusz Geppert fascynuje ją najbardziej. Ogromnie ceni też Matisse'a i Raoula Dufy.

Trudno jest dziś stwierdzić na ile to kameralne malarstwo znajdzie swoją siłę przebicia. Można jednak powiedzieć na pewno, że Jolanta Nikt to indywidualność. Ma już sprecyzowaną własną postawę artystyczną i fascynacje, które są dla niej najważniejsze. To przede wszystkim kolor, malarska kompozycja obrazu, a także prostota sztuki ludowej i nieprofesjonalnej i atmosfera tajemniczości i pewnej egzotyki wykraczająca poza realność w świat surrealistycznej metafory.

Artystka nie szuka oryginalności na siłę, nie odżegnuje się od tych tradycji malarstwa, których korzenie tkwią jeszcze w sztuce końca XIX i początku XX wieku — w nurtach postimpresjonistycznych i kolorystycznych. Z całą bezpretensjonalną prostotą maluje tak, jak dyktuje jej własna osobowość i własne fascynacje.

Ariadna Sarnowicz

JOLANTA NIKT

Urodzona w 1961 roku. Studia w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych we Wrocławiu na wydziale malarstwa. Dyplom w 1988 roku w pracowni prof. Józefa Hałasa. Zajmuje się głównie malarstwem olejnym, rysunkiem oraz projektowaniem kart pocztowych.

WYSTAWY

1989

- Wystawa indywidualna malarstwa — Galeria przy Uniwersytecie — Wrocław
- Pokonkursowa, zamknięta wystawa malarstwa im. E. Gepperta — BWA Wrocław
- Wystawa zbiorowa „Hommage a Henryk Stażewski” — Rekwizytornia Wrocław
- Wystawa zbiorowa „Sztuka i Literatura” — Muzeum Narodowe — Wrocław
- „Bez względu na porę roku” — wystawa rysunku Jolanty Nikt wraz z zaproszonymi gośćmi Józefa Hałasa — BWA Wrocław

1990

- Wystawa PWSSP Wrocław w Zachęcie — Warszawa
- Wystawa indywidualna malarstwa „Pychy wyobraźni wielkie w szare malunki ubrane” — Galeria „Desa” Wrocław
- Wystawa zbiorowa „Festiwal Polskiego Malarstwa Współczesnego” — Szczecin
- Wystawa indywidualna malarstwa — Salonik Czterech Muz Obomiki Śl.

1991

- „Wąski Krąg Specjalistów” Marchwiccy, Nitka, Nikt — malarstwo i ceramika — Galeria „Na Solnym” Wrocław
- Wystawa indywidualna rysunek i malarstwo — Teatr Kalambur
- Wystawa indywidualna rysunek i malarstwo „Uciekły ode mnie i ptaki i księżyc” — BWA Wrocław

1992

- „Kontynuacje — Wrocław 92”, Wystawa zbiorowa, Muzeum Architektury, Wrocław
- „Ewangelia w Intuicji Artystów”, Wystawa zbiorowa, BWA Bielsko-Biała